

SZEGEDI EGYETEM

A SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM, ORVOSGYETEM ES A PEDAGÓGIAI FOISKOLA LAPJA

IV. évf. 8. szám

1956 április 24.

Ára 40 fillér

Május 1

Hetven évvel ezelőtt, 1886. május elsején Chicagó város munkássága általános sztrájkba lépett a nyolcórás munkanapért. A sztrájk nem volt már ekkor sem szokatlani jelenség, hiszen a proletárium léte pillanatától kezdve ezzel az eszközzel is harcolt jogaiért. A fiatal tőkés Amerika munkásainak megmozdulása azonban rövid idő alatt világhíressé vált, mert példája a világ minden proletárjában követtőre talált. A nem sokkal később megalakult II. Internacionálé pártjai május elsejét az egész proletárium harcának ünnepévé avatták, a munkások pedig a proletárszolidaritás szimbólumává változtatták. Az évek során május elseje megünneplése mindig szélesebb, mélyebb, átfogóbb értelmet nyert. Kezdetben a munkaidő rövidítéséért vívott harcot jelezte, később harc volt általában a munkásosztály gazdasági helyzetének javításáért, majd politikai jogaiért. Május elseje dalal és lobogói tiltakozást jelentettek az első imperialista világháború ellen, tiltakozást az intervenció ellen, élet-halál harcot a fasiszták véres rendszere ellen, szolidaritást a Szovjetunióval.

Ma már minden ország munkásságának, kicsiknek és nagyoknak, szabadoknak és elnyomottaknak ünnepe május 1. A dolgozó tömegek mindig harcoltak, a történelem kerékét mindig a tömegek tevékenysége, munkája, harca lendítette előre. Ez a tömeg azonban hosszú ideig vakon, ösztönösen tapogatózva, elszigetelten küzdött, összehordta a téglát egy új társadalmi forma alapjaihoz, de ez az új építkezés ellenesége, kitartottja, elnyomója lett, mint a másik. Május elseje vörös lobogói azonban azt jelezték, hogy a vak látást nyert, az ösztönös szabaddulási vágy tudatos harcra tevékenységgé formálódott, az elnyomottak vezérszavát nyertek a marxizmus tudományos téziseiben, s hangjuk, mely nyögés és sóhajok formájában eddig minden hősiesség ellenére leggyöször szelvény visszhang nélkül a pusztába veszett, most egyseges, mindenütt fennhangzó harci riadóvá ércecsült.

Május elsejét 1917 Októberi Forradalomban azonban Marx hipotézise kiállta a gyakorlat próbáját. A május elsejéktől kezdve a harc mellett ünneppé váltak, melyekkel a proletárium a szocialista hatalom létesítését, vagyis beteljesülését kezdetétől köszöntötte.

A munkásosztály öntevékeny felszabadításának feladatát teljesítve óriási áldozatokat hozott. A burzsoázia kiszolgálói, akik kezdetben megmosolyogták azt az eszmét, mely az osztályok nélküli, kizsákmányolást nem ismerő, szabad társadalom létrejöttét hirdette, később felismerve az eszme hatékonyaságát és erejét, milliószor megcáfolták, kilörtözték, eltörölték, az állam szerverei pedig pofozták, verték, kínzózták, börtönöket építettek és gyilkoltak miatta. Az eszmét és az általa lelkesült embereket azonban nem sikerült elpusztítani. Ellenkezőleg. Minden évben több és több lett azoknak a száma, akik május elsején a proletár Internacionálét énekeltek. Október után a burzsoázia társadalomnak végleg elment a kedve a nevetés-

től. Egyre-másra felfakadtak a befeg társadalom kelevényei. Az európai munkásosztály mellett ébredett a gyarmatok elnyomott millió lakossága. A vergődő kapitalizmus kiutat keresett. El akarta oltani a marxizmus fényét, meg akarta semmisíteni Októbernek még emléket is, ki akarta verni a munkások kezéből a magasra tartott vörös, májusi lobogót. Fekete napok következtek, a fasiszta horogkereszt dőzsölésének napjai. Nőtt a börtönök, az áldozatok száma, de nőtt a harcosok hadsora is. A szenvedések vérvizatarának végét Európa számára 1945. május elején a Reichstagra kitűzött vörös zászló jelezte. A nemzetközi proletármozgalom eredménye, a szocialista társadalom Oroszországban történt felépítésének eredménye, hogy a német fasizmus rendszere nem vált hosszabb életűvé. Kiderült, hogy az a rendszer, amely a burzsoázia tudósok szerint "agyaglábként" állt, és amelynek számításai szerint régen össze kellett volna omlania, féltetesebb, óriásibb, erősebb, mint ahogyan a burzsoázia leglédesebb álmában képzelhette.

A nemzetközi munkásmozgalom eredményei 1945 után még inkább rányomták bélyegüket az élet minden vonatkozására, mint azelőtt. A május elsejét ünneplő tömegeket ma már nem lehet semmibe venni, hangjukat nem lehet sortűzzel elnémítani. 900 millió ember ma már szabadon ünnepl. E tábor vonzerejével megküzdeni aligha lehet. A májusban ünneplő proletár-szolidaritás, proletár-eszme fénye hull mindarra, ami a szabadság, a haladás, az emberek boldogság érdekében történik, s e fénytől való féltélen, rettegés húzódik meg az elre szőtt merénylettervek sötétjében.

A nagy proletár-mozgalom eredménye Közép- és Délkelet-Európa csaknem valamennyi népének felszabadulása a feudális és egyre inkább a kapitalista terhek től is, ennek eredménye, hogy a kapitalista lánc a láncolat és a békiyó értelmében egyaránt meglazult az egész gyarmati világban. Szuverén állam lett India, az államok egész sorában megszűnt a dzsungel-törvények uralma. Latin-Amerika kezdte lerázni a dollárgyepő ölelő szarait, ébrednek a sötétben tartott Afrika.

A májusi zászló alatt új ember, új generáció nevelődik. A marxizmus-leninizmus ügyéért harcolók sorában nemcsak egyes hősök, hadvezérek, tudósok és zenikus születtek, de új tömegek is. A felszabadult országokban felegyenesedik a paraszti évszázadok szolgaságában meggyörsült dereka, a munkás szemében a gyűlölt, kínzó gyár, gép, szeretett kincsé, tulajdonná válik, a babonával, sötétséggel táplált, sokszor nyájja degradált tömeg a dolgozó nép okos gyűlekezetévé alakul.

Annak idején a nemzet felajdulását jelezték József Attila szavai: "Fel kéne szabadulni márt!" A szabadságot, amiért a magyar nép legjobbjai harcoltak, a nemzetközi proletármozgalom elharcosai, az Októberi Forradalom katonái, gyermekei hozták el nekünk. A munkásosztály nagy ünnepe, május elseje ezzel az egész dolgozó magyar nép szabad ünnepévé vált. Ünnepe ma a haladó emberiségnek, s nemcsak a magyar népnek, hanem a felszabadult világunknak.

O. M.

"A klinikus hármas hivatásának egyformán és kimagaslóan tett eleget"

Hetényi professzor beszéde az „Id. Jancsó Miklós kollégium” névadó ünnepségén

A névadás egy intézmény életében nem pusztán formalitás. Két célt öhajunk vele elérni: egyfelől nagyjainkat akarjuk megismertetni, másfelől az intézmény lakói elé kívánunk példaképet állítani. Ez a kettős cél lebegett egyetemünk tanácsa előtt is, amikor februári ülésén úgy határozott, hogy ezt a kollégiumot a Szegedi Egyetem egykori professzorának, id. Jancsó Miklósnak a nevével nevezi el.

miben kell ők nektek követnielek.

Id. Jancsó Miklós 1868 október 14-én született Kolozsváron. Tanulmányait is ott végezte és orvosdoktorrá 1892-ben avatták. A következő évben Purjesz Zsigmond, a belgyógyászati professzor mellett került és három év múltán már a belgyógyászati klinika első tanársegéde. 1899-ben és 1901-ben külföldön végez tanulmányutakat. Bécsben Paltau professzor intézetében, Breslauban a belgyógyászati klinikán, Berlinben a Robert Koch-intézetben szélesíti tudását. 1901-ben egyetemi nagántanárként képesítik, 1902-ben a klinika adjunktusa lesz.

Főnökeként, Purjesz Zsigmondnak, nyugalomba vonulása után — 1911-ben — a kolozsvári kar a belgyógyászati klinika igazgatójának hívta meg. Ez a működése azonban csak rövid ideig volt zavartalan: a rövidesen kitört első világháborúban a kolozsvári új Pasteur-intézetben berendezett 500 ágyas hadikórházat vezeti, majd az erdélyi Rókkantügyi Hivatal belgyógyászati főfelügyelőjének tisztviselőjévé elválasztja. A háború után 1921-ben kiutasítják Erdélyből. A kolozsvári egyetem Szegedre költözik és vele Jancsó is. Városunkban a Fémipari Iskolában rendezik be igen szűkös körülmények között belgyógyászati klinikáját. Itt végzi fáradságos munkáját 1929 őszéig, az új belklinikai épületének használatba vételéig. Az új klinika tervezésében jelentős részt vett, de sajnos, addigra már súlyos betegség döntötte ágyba. Fekve szállították új klinikájára, ágyát már nem tudta elhagyni és így az új klinikában a maga reális valóságában már nem láthatta. Türellemmel viselt fájdalmas betegsége 1930 július 19-én vette sírba. Július 22-én temették el családjá, tanártársai, tanítványai és sok tisztelője jelenlétében.

Ha id. Jancsó Miklós munkásságát akarjuk méltatni, tudnunk kell, hogy a klinikus tevékenységének három síkon kell egyidejűleg és egyenlő intenzitással folyania: betegeket kell gyógyítani, tanítványait és hallgatóit kell tanítani és tudományának haladását is kell szolgálnia. E hármas hivatásnak egyformán és kimagaslóan tett Jancsó eleget. Mint orvos korának legjobb belgyógyásza közé tartozott, akinek diagnosztikai és gyógyító szaktudását messzi vidékekről jött betegek is igénybevéve. Szerette betegeit és meg tudta velük teremteni a szükséges kapcsolatot. Valóban pavlovi-értelemben vett orvos is volt, aki jól tudta, hogy a betegek gyógyítása csak a betegek viszonyainak: a környezetnek teljességével, a társadalmi problémákkal megvalósulhat, eredményes és munkájában tanításban messze tekintetbe vette

a szervezet egységét és szívetelenségét.

Mint tanárnak, előadási módja a klasszikus német hagyományokhoz alapult, erősen gyakorlati jellegű volt és értett ahhoz, hogy tárgyát meg-

szereztesse hallgatóival. A hallgatók akkori alacsony létszáma (1—1 évfolyam kb. 30 hallgatóból állt) lehetővé tette — aminek hiányát mai utódai olyan nagyon érezzük —, hogy hallgatóival személyes kapcsolatban volt, egyenként ismerte, ellenőrizte és ösztönözte őket. Mint vizsgáztató igen jóindulatú volt.

Iskolájából számos jeles orvos került ki: elsősorban kell említenem kitűnő tanárszék utódját, a ma is köztünk lévő Purjesz Béla nyug. egyetemi tanártársunkat, aki 22 évet töltött mestere oldalán, Berkesy Lászlót, az I. sz. Belklinikai röntgenlaboratóriumának vezetőjét és számos kórházi főorvost.

Tudományos munkásságát már tanársegéd korában kezdte. Ebből az időszakból származik több értékes, példászerűen feldolgozott kazuisztikája, mint amilyen pl. a pathológiás óriás növekedés, vagy a periarthritis modosa. Jancsó irt, ma is értékes bíró munkája. Legjelentősebb munkái — nyilvánvalóan a bakteriológiai korszak akkori hajnalhasadásának hatása alatt — főleg a fertőző betegségek területén találhatók. Ezek a következők: 1906-ban Elferrel irt dolgozata „Az emberi gümöbacillusok virulenciájának okozásáról”, 1910-ben (ugyancsak, Elferrel) „A gyakorlatilag fontosabb saválló bacillusok összehasonlító vizsgálata”, amiért az Akadémia Rózsavirág-díjjal tüntette ki, 1913-ban „A malária kór- és gyógytana, amiért a Mészáros-díjjal jutalmazták. A malária parazitákkal ezen kívül még számos munkájában foglalkozott, 1928-ban „A salvarsan és rokon aminobenzolszármazékok biológiai viselkedésére vonatkozó hirtológiai vizsgálatok”, c. előadásáért a Tauszk-díjjal tüntették ki. Több dolgozata jelent meg a typhus abdominalis és a febris recurrens kérdéseiről.

Erdéklődése azonban — mint az a régi nagy klinikusokra jellemző és amit mi ma egyre nehezebben tudunk keresztülvinni — kiterjedt a belorvostan majdnem minden fejezetére.

Emberi vonásairól

A következőket írja tanártárs, Vidakovits Kamil professzor az Orvosi Hetilap 1930. évi XXX. számában irt kegyeletes megemlékezésében: „Jancsó Miklós a nyilvánosságot kerülő, csendes visszavonultságban élő, olvasó, elmélkedő szellem volt. Nem szerette a nyilvános szereplést, élete legnagyobb részét a laboratóriumban és a kórházban: betegei között töltötte. Nem volt nagyon közlékeny, szavai néha teljesen leplezték és csak utólag árulták el érzelmeit, jószágos cselekedetét. Hogy milyen meleg szív lakozott benne, azt csak szűkebb körben árulta el, amikor mély bepillantást engedett szívébe, lelkébe. Természetrájonag volt, hiszen ennek titkait kutatva egész életét át. Szabad óráit az erdőben, a réteken töltötte. Belső életének magva tudományos kutatásain és klinikai működésén kívül;

egyetlen fia volt. Erte aggódott, az ő kiváló tehetségének előmozdításán fáradozott.”

Amit Vidakovits róla irt, azt szépen illusztrálja mesterének, Purjesz Zsigmondnak halála után irt, kegyeletben fogant, költői szárnyalású, meleg, érző szívből jövő — két verzióban is reánk maradt — emlékbeszéde.

Ha még ehhez hozzáveszünk, hogy jó humorérzékkel rendelkező, tréfakedvelő ember volt (humor: a jóakarattal, kitűnően rajzolt mágnese), mint minden migraines ember — igen példás volt, úgy vélem, jól elöttetek áll id. Jancsó Miklós alakja és pályafutása.

Nos nézzük, miben szolgálhat példaképetekül!

Elsősorban becsületes jellemében és igazságszeretetében. Akaraterejében és kötelesség tudásában, amely őt ismételtelen győzelemre vitte az újra meg újra elébe tornyosuló nehézségekkel szemben. Kolozsvárt, a régi Karolina-kórházban folyosóvígi fászlada volt a laboratórium asztala, 1 db. kézi centrifuga és ott, egy kezdetleges mikroszkóppal végezte jelentős vizsgálatait. Legkevesebb

írmélte önmagát, aminek elvárásai példája: kutatásai közben szerzett maláriája, dysenteriaja, visszatérő láza. Igénytelen ember volt, aki reggel 7-től este 10-ig dolgozott, olvasott, kutatott. Mellette állítható elétek hazafisága és széles alapú műveltsége, amelynek megszerzésére mindnyájútoknak töreked-

netek kell. A műveltség az, ami megóvja az orvost attól, hogy hivatásunk, amely egyformán

művészet és technológia,

egyszerű technológiává legyen és amely elsősorban tesz képessé arra, hogy megértsük betegünk problémáit és megállapítsuk azt a szoros beteg-orvosi viszonyt, ami orvosi gyakorlatunkban a legnagyobb hivatásbeli elégtételünk. Politikai, irodalmi, művészeti, történelmi műveltségünk tesz minket arra képessé, hogy betegünk körében félteni tudjunk olyan dolgokban is, amelyek nincsenek közvetlen kapcsolatban az orvostudománnyal. Követnünk kell helyesen értelmezett humanitását, emberségességét és épp úgy kell szeretnünk hivatásunkat, mint ahogy azt ő tette.

Igyekeztek hát id. Jancsó professzor erényeit elsajátítani. Mi, professzoraitok, akik „hivatalból” vagyunk legjobb barátaitok, mélysegesen örülnénk annak. Lelkesítsen elődötök példája.

Ha ma is élne, boldog lenne névadótok. Boldoggá tenné fiának magasra ívelő pályafutása és boldoggá tenné a mai nap, amely a Szegedi Orvostudományi Egyetem hallgatóinak késői nemzedékeit örökre eljegyezte id. Jancsó Miklós nevével. Tartalmat a névadásnak ezen túl a Ti munkátok fog adni.

Egyetemisták a gátra

A DISZ KV felhívással fordult a magyar ifjúsághoz a Mohács-szigeti falvak újjáépítése érdekében. Arra kéri az ifjúságokat, paraszti fiatalokat, egyetemistákat és középiskolásokat, hogy minél nagyobb létszámmal vegyenek részt a nagyszerű, de áldozatos munkában. A nyári szünetek ideje alatt mozgótábori fog rendezni, ahová majd a DISZ-fiatalok százaival és ezreivel várja az ország és Mohács-sziget. Az első mozgótábor május 3—13 között lesz, melyet egyetemi hallgatók számára hoznak létre.

A szegedi egyetem és főis-

kola 50 fővel akar hozzájárulni az újjáépítéshez. Kérünk benneteket egyetemi hallgatók, jelentkeztek és jöjjetek Mohács-szigetét újjáépíteni.

Az újjáépítést önkéntesen válláló ifjúsági brigádok 10 napos ingyenes munkát végeznek. Elhelyezésük sátor-táborban lesz, ahol teljes ellátást (étkezés, munkaruhák) kapnak. Az építésben résztvevő fiataloknak az oda- és visszautazáshoz ingyenes utazási igazolványt biztosítanak.

Faliújság-kiállítás

Akkor, amikor az MDP Szegedi Városi Bizottsága felhívta az üzemek és intézmények párt-szervezeteit, hogy vegyenek részt a városi párttervezet tiszteletére rendezett faliújság-kiállításban, nem gondoltunk arra, hogy faliújságunk győztese lesz a kiállításnak.

A győzelem, a gazdasági igazgatóság dolgozói összefogásának és egyetemi párt-vezetők bizottságunk részéről Bárdi László elvtárs buzdításának volt az eredménye. Erre szükség is volt, mert úgy látszott, hogy anyagi hiányában le kell mondanunk a kiállításon való részvételről. Ekkor nyújtották az elvtársak a legnagyobb segítséget.

A Szegedi Városi Pártbizottság útmutatása alapján, az előkészítést, a dolgozók mozgósítását, a faliújság-kiállítás jelenlétének tudatosítását Fenyvesi Imre elvtárs látta el nagy buzgalommal és körültekintéssel. Paszt József elvtárs a tervrajtot, Agócs Máttyás elvtárs és Szabó László elvtárs pedig a faliújság-táblát készítette el. Sok gondot okozott a végső dekoratív kivitelzés problémája, de a párttag és pártönkivüli dolgozók aktív segítségnyújtásával elkészült az

egyszerű, de szép külsejű faliújság-tábla, amely az elhangzott vélemények szerint új faliújság-tábla típus is lett.

Ezután került sor a legnagyobb problémára, a faliújság-tábla időszéri és jó cikkekkal való ellátására megvalósítására. Pártszervezetünk vezetősége, a tömegszervezetek vezetőinek és az állami vezetőknek a bevonásával úgy döntött, hogy mozgalmi szerveként 3—3 tagból álló bizottság szerkeszti meg a cikkeket.

A cikkeket elbírálása után, a tábla egyszerű, de végső dekorálásából szinte minden dolgozó, s főleg az elvtársnők vették ki részüket.

A Szegedi Városi Pártbizottság helyezéseket elbíró bizottsága, Paréj Kálmán titkár elvtárs és Medgyesi Endre gazdasági igazgató elvtárs cikket kiemelkedőnek, a szakszervezet, MSZT, Békebizottság cikket pedig jónak találta, ezért döntött úgy, hogy a kiállított több mint száz faliújság közül, egyszerű, de mégis dekoratív faliújságunkat, az első helyezettnek járó jutalomzászlóval tünteti ki.

Rácz Gyula

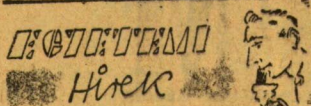
A párttaggyűlés a párttagság aktivizálásának eszköze

ISMERETES, hogy az alulról jövő bírálat a párttagok széles tömegeit kapcsolja be cselekvően a párt tevékenységébe és a hibák kijavításába. Ehhez azonban olyan légkört kell kialakítani minden pártszervezetben, hogy párttagjaink személyekre való tekintet nélkül, őszintén kifejtéshessék véleményüket szervezettük életéről, annak munkájáról. Párttagságunk nagy többsége megértette ennek a jelentőségét és fontosságát, s alkotó módon alkalmazzák is azt. Azonban ezen a téren is van még tennivaló. El kell érni, hogy ne forduljon elő olyan eset, mint egyes pártszervezeteinknél az utóbbi időben történt, hogy a pártszervezet titkára, vagy a taggyűlés elnöke kérje a párttagságot, hogy a taggyűlésen bírálják meg a vezetőség munkáját. Mondjuk meg őszintén, hogy egyetemünk területén — az elért eredmények ellenére — még nincs a párt taggyűlésnek kellő súlya, kellő jelentősége. Még mindig nem töltik be taggyűléseink azt a szerepet, hogy a széles párttagság tevékenyen részt vegyen az alapszervezet munkájának értékelésében. De nem kellő a bírálat a saját területük és a felsőbb szervek munkájával kapcsolatban sem. Az utóbbi időben, mint a fehér holló, olyan ritka a személyre szóló bírálat párttaggyűléseinken, pártcsoport üléseinken. Mintha egyetemi pártéletünk, állami, tőnregszerkezeti munkánk terén minden rendben lenne, mintha az egyes párttagok, pártvezetők, hibátlank, teljes értékű munkát végeznek lennének.

A PÁRTTAGSÁG aktivizálásának feltétele, hogy a párttagság magának érezze a pártszervezetet, lássa, hogy a pártszervezetnek az ő munkája, problémái, életkörülményei a szívügye. Ezért kell alaposan, kritikusan, részletesen foglalkozni a taggyűlés beszámolóinak a pártszervezet és az egyes párttagok jó, vagy rossz munkájával, problémáival. Bírálatnak bátran a pártvezetőségek — ebben is példát mutató — bátorítsák a párttagságot, mert ha párttagság azt látja, hogy a pártvezetőség nem mer, vagy nem akar bíráltni, akkor a párttagok sem mondják el nyíltan és őszintén mindazokat az észrevételeket, amelyek a pártszervezet munkájával, vagy egész egyetemi életünkkel kapcsolatosak. Ha a vezetőség beszámolója túl általános, egyoldalú, vagy nem konkrét, ha nem tükrözi a párttagságot érintő kérdéseket, akkor ez elveszi a párttagság kedvét, olyan érzést kelt bennük: „minék beszélünk, a mi problémáinkkal úgy sem foglalkoztak, csak azzal, amit felülről kaptak.”

NAGYON FONTOS, hogy pártvezetőségeink türelmesen, figyelmesen meghallgassák az „egyszerű” párttagok véleményét. Ne csak egyes vezetők szavai, bírálati legyenek fontosak a taggyűlés és a vezetőség számára, hanem minden párttagé. Ha a pártvezetőség mindenkor értékeli a taggyűlést egy-egy vezetőségi ülésen, (s ezt nagyon kevés alapszervezetünk vezetősége végzi el rendszeresen), ha figyelembe veszi a javaslatokat és e szerint dolgozik, végzi a munkáját, akkor a párttagságban nő az önbizalom, bátrabban szól a kérdésekhez, jobban bekapcsolódik az alapszervezet munkájába. Nagyon ritka, hogy egy-egy taggyűlésen a pártvezetőség beszámolója a tagságnak az előző taggyűlésen elhangzott javaslatok végrehajtásáról.

PÁRTTAGJAINK egy része félti a pártot a vitától, attól félnek, hogy a szabad véleménynyilvánítás esetleg tápot ad egyeseknek a párt elleni támadásra. Nem kétséges, hogy erre nagyon, de nagyon kell vigyázniuk egyetemi pártszervezeteinknek is. Azonban az sem kétséges, hogy párttagságunk az elmúlt évek tapasztalatai, elméleti felkészültsége alapján, megtanulta megkülönböztetni a kommunista bírálatot a pártvezetés tekintélye elleni támadástól. Ne engedjék párttagjaink, hogy a bírálat ürügyén támadják pártunkat, eredményeinket, harcos, dicsőséges múltunkat, ugyanakkor párttagságunk ügyeljen arra, nehogy egyesek kompromitálhassák az őszinte, építő, a párt szeretetéből, a párt ügyének feltételeiből táplálkozó egészséges bírálatot és ezzel fékezze a párt-demokrácia nagyszerű lendületét megindult kibontakozását.

Fodor Gábor Kossuth-díjas akadémikus, egyetemi tanár csütörtökön Franciaországba utazott a montpellier-i egyetem meghívására, ahol kémiail előadásokat tart.

Rusznák István, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, mint az egyetemek országgyűlési képviselője, folyó hó 12-én szabad pártnap keretében előadást tartott a XX. kongresszus és a tudomány kapcsolatáról. Ezt követően több oktatási személyzet tagot fogadott, akikkel hosszasan elbeszélgetett különböző egyetemi és egyéb problémákról.

A Tudományegyetem az oktatók ideológiai továbbképzésének keretében megkezdte a XX. kongresszus anyagának feldolgozását. Konferenciákon kívül vitafelutatókat is rendez az egyetem. Az első előadást Karácsonyi Béla Kossuth-díjas docens, országgyűlési képviselő tartotta a személyi kultusz és a kollektív vezetés, valamint az osztályharc egyes kérdéseiről.

J. Karamata a belgrádi egyetem professzora folyó hó 8-án Tudományegyetemünkön tartózkodott. A professzor a Bolyai Intézetben folytatott tapasztalatcserét.

A Tudományegyetem az árvíz-károsultak megsegítésére vállalta az árvíz-sújtotta vidék egy általános iskolájának patronálását.

Madácsy László főiskolai docensnek a Népművelési Minisztérium „Szeged és a magyar irodalom 1848-tól napjainkig” c. forgatókönyve megírásáért és az irodalmi kiállítás megrendezéséért dícsérő oklevelet adományozott.

Juhász Gyula Diákotthon hallgatóinak egy csoportja bölcsészek és jogászok április hó 15-én „vasárnapi séták” keretében meglátogatta Szeged híres épületeit, melyekben Dugonics, Kossuth, Jókai, Mikszáth, Kálmány, Tömörkény, Móra, Juhász, Babits, József Attila és Radnóti lakott, valamint néhány nevezetesebb műemléket. A sétát Péter László aspiráns vezette.

Április hó 7-én a Pedagógiai Főiskolán konferenciát tartottak a gyakorlati tanárjelöltek részére. Az anketon az Oktatásiügyi Minisztérium kiküldötte és több vidéki oktatási osztály vezetője is megjelent.

Mihály Endre főiskolai tanársegédet az MSZT-ben vettett jó munkájáért az MSZT ezüstkoszorús jelvényével tüntette ki.

A szegedi Pedagógiai Főiskola fizikai tanszéke a nagykörűsi külterületi iskolák részére 33 db fizikai kísérleti eszközt adományozott.

A Tudományos Minőség Bizottság Berencz Ferencet, az Elméleti Fizikai Intézet adjunktusát, a Budapesti megvitásra került „A hidrogén molekula alapállapotának számításai variációs eljárásról” című kandidátusi disszertációja alapján a fizikai tudományok kandidátusává nyilvánította.

Az Egyetemi és Főiskolai Diákkörök Műsora

Április 25-én este 8 órakor: „Az inkvizícióról”. Kulcsár Zsuzsanna előadása. Bölcsész Kar. Április 27-én este 8 órakor: „A szerelem engedély nélkül” című film vetítése. Katonai Tanszék. Április 28-án este 8 órakor: Táncest. TTK. Április 29-én este 8 órakor: „Versenymű” című előadás (lemez-est) III. rész. Székely László. TTK. Az Egyetemről László Énekar próbái, minden szerdán 8–10-ig, tenor és basszus, minden csütörtökön 8–10-ig szoprán és alt, minden pénteken összkar. Helye: a diákkör épületében berendezett külön énektér.

Az Egyetemi Könyvtár fejlődésének fontos állomása

A tudományegyetemmel együtt idén összel fennállásának 35. évfordulóját ünneplő Egyetemi Könyvtár fejlődésének új állomásához érkezett el. A felszabadulás óta eltelt tizenegy esztendő alatt a magyar könyvtárügy terén bekövetkezett örömdíszes változások az 1956 március 16-án megjelent 1956. évi 5. sz. törvényerejű rendelet rögzítette, amely a magyar kultúra történetében először teremtette meg minden hazai könyvtár egységét, új fejlődési lehetőségeit nyitva meg ezzel számunkra. A törvény, mely az eddig széttagolt könyvtári hálózatokat egységbe vona, biztosítja a tudományos és a köznevelődési könyvtárak kölcsönösen gyümölcsöző együttműködését, valamint a különféle szakminisztériumok alá tartozó könyvtárak egyöntetű fejlődését.

E törvényen nyugszik az oktatásiügyi miniszter 16/1956. O. K. 4. sz. rendelete, amely az egyetemi könyvtárak szervezeti szabályzatát állapította meg. A szervezeti szabályzat legfőbb vívmánya, hogy kellő összhangot terem az egyetem és a szolgálatára hivatott könyvtár vezetése között, úgy, hogy az mindkét intézmény sajátos érdekeinek a legmegfelelőbb. Másik fontos és új elve a szervezeti szabályzatnak, hogy az Egyetemi Könyvtár központi könyvtárrá nyilvánítja, s köré, egyetemi könyvtári hálózatként megszervezi az egyetemi intézeti, tanszéki, diákközponti stb. könyvtárakat.

A könyvtári törvény és a miniszteri rendelettel kiadott szervezeti szabályzat alapján készült el a kapott jóváhagyást az Egyetemi Könyvtár új működési szabályzata, amely a könyvtári munkát a szükséges részletességgel, tüzetesen szabályozza. E három okmány — a könyvtári törvény, a szervezeti és a működési szabályzat — az Egyetemi Könyvtár fontos alapköve, amely rögzíti többévtizedes eredményeit és kiindulópontja újabb, nagy távlatokat ígérő fejlődésnek.

Vívmánya a szervezeti és működési szabályzatnak, hogy a könyvtárat az egyetem szervezetebe tartozó tudományos intézménynek határozza meg, s ennek megfelelően feladatai között a tudományos kutatómunkát is céljává tűzi ki. Ez kifejezi a könyvtári munka méltó megbecsülését, s arra ösztönzi a könyvtár dolgozóit, hogy a könyvtártudomány és más rokon szak tudományok (irodalomtörténet, neveléstörténet stb.) terén az eddiginél is sikeresebb kutatómunkát végezzenek, öregbítve ezzel nemcsak a könyvtár, de általában az egyetem hírnevét. A főfeladatokon — a tudományos oktatási és kutatómunka szolgálatán, szakbiográfiai munkán, az önálló tudományos kutatáson — kívül a szabályzatok egyebek között nyilvános tudományos könyvtárra is teszik könyvtárunkat, azzal a céllal, hogy anyagával, tevékenységével előmozdítsa Szeged és a Dél-Álford tudományos életének fejlesztését. Feladata még az Egyetemi Könyvtárnak a közkönyvtári és egyéb könyvtári hálózatok könyvtárosainak módszertani, szakmai támogatása is.

Az egyetem könyvtári hálózatával kapcsolatban (a szabályzat idecsatolja a Pedagógiai Főiskola könyvtárát is) mint központi könyvtárra sokban új feladatok is hárulnak könyvtárunkra. Így: a dékánok és tanszékvezetők javaslatának megfelelően az Egyetemi Könyvtár végzi a tanszékek, intézetek devizáigényes könyveinek és folyóiratainak megrendelését, feldolgozását. E művek a könyvtár katalógusában, mint központi katalógusban is tükröződnek. A könyvtár — létszámviszonyaitól és fejlesztésétől függő ütemben — egyes tanszékek új beszerzési könyveit is feldolgozza; a hálózat állományáról központi betűrendes, s a szükséghez képest központi szak-katalógust vezet; összeha-

golja a hálózathoz tartozó könyvtárak fejlesztését, állománygyarapítást terveit; a tanszéki könyvtárosok részére szakmai tanácsadást nyújt; központilag irányítja az egyetemen folyó bibliográfiai munkát; közreműködik az egyetemi kiadványok technikai szerkesztésében és nemzetközi cseréjében stb. A könyvtári hálózat működését egyébként később, a gyakorlati tapasztalatok alapján fogja a könyvtár részletesen kidolgozni, hiszen ez szinte teljesen új, s voltaképpen csak a fejlődés lehetőségeit megadó munkaterület számára.

A három alapokmány, amelyre mostmár szilárdan épülhet a jó gyakorlati könyvtári munka, nem csupán helyi viszonylatban, a könyvtári életben nagy jelentőségű. Fontos ez elméleti szempontból is, a magyar könyvtártudomány, azon be-

lül a könyvtartan és a könyvtári jog nézőpontjából. A magyar könyvtárügy fejlődésében eddig ismeretlen volt, hogy három ilyen logikus, szervesen egymásba kapcsolódó rendelkezés rögzítse, szabályozza az egyetemi könyvtári munkát, s tudományunk szerint nem ismer ilyet a külföldi könyvtárpolitika sem. Eppen ezért adjuk ki a közeljövőben az Acta Bibliothecaria következő számában működési szabályzatunkat Hencz Aurél könyvtárigazgató bevezető tanulmányával, s hiszünk, hogy ez a külföldi számúra készülő kiadványunk méltóan hirdeti majd a tőkésorságokban is a magyar könyvtárügy fejlettségét. Ugyanakkor a könyvtár szervezeti és működési szabályzatát házi sokszorosításban, a Szegedi Egyetemi Könyvtár kiadványai című sorozatunk 40. számaként magyarul is megjelentetjük.

PÉTER LÁSZLÓ

Munkavédelem a Szegedi Tudományegyetemen

Április 19-én Koch Sándor egyetemi tanár, a Természettudományi Kar dékánja elnökletével megbeszélést tartottak a Tudományegyetem munkavédelmi felelőseivel. Az értekezleten megjelent az állami vezetés, valamint a szakszervezeti bizottság képviselője is.

A bevezető előadás részletesen ismertette a kijelölt felelősök tennivalóit, felhívta figyelmüket megbízatásuk lelkiismeretes teljesítésére, hiszen becsületes, pontos munkájuktól, éberségüktől emberek élete, a társadalmi tulajdon, a nép vagyona védelme függ.

Az oktatásiügyi intézményekre vonatkozó OM utasítás elsődleges célja az, hogy az óvó- és biztonsági intézkedések révén olyan helyzetet teremtsünk, amely lehetővé teszi

a balesetek megelőzését, elhárítását.

A felelősség ezen a téren nem kizárólagosan a munkavédelmi megbízottaké: elsősorban az intézet vezetője köteles arról gondoskodni, hogy az előírt biztonsági rendszabályokat az intézet minden dolgozója betartsa és betartassa másokkal is.

Igen helytelen nézetre vall az olyan kijelentés, hogy: a laboratóriumomban én mon-

dom meg, hogy ki és mikor dohányozhat. Ez nemcsak nagyképtelenség és felelőtlen, hanem egyben a rendeletek és utasítások megszegését is jelenti, amelyek hatálya mindenkre egyformán kiterjed, végrehajtásuk pedig mindenkit egyformán kötelez.

A Tudományegyetem műszaki osztálya felmérte az egyes munkahelyek ilyen természetű hiányosságait, erről jegyzéket készített, amelyet minden munkavédelmi felelős kézhez kapott.

A szakszervezeti bizottság kiküldöttje felhívta a jelenlevők figyelmét a munkavédelem és balesetelhárítás kapcsolatos szakirodalom tanulmányozására. Az egyetem állami vezetői érzik ennek a fontos utasításnak nagy jelentőségét és igyekeznek minden lehető megtenni annak érdekében, hogy a végrehajtás a legpróbb részletekre is kiterjedjen.

A megvalósítás azonban az egyes munkahelyek dolgozóinak feladata. A tennivalókat senkinek háríthatja munkatársaira, de a felelősséget sem.

A munkavédelem, a balesetelhárítás olyan társadalmi érdek és kötelezettség, amely a közösség minden tagjára, elsősorban saját érdekében kötelező.

Bulgáriában magyar filmhét kezdődött. Szófiaiban a filmhét megnyitása alkalmából április 9-én ünnepi estét tartottak. Ezen Ljuben Szanev író tartott előadást a magyar filmművészetről. A magyar filmhét alkalmából Máriássy Félix rendező vezetésével magyar filmművészeti küldöttség érkezett Bulgáriába.

A Kínai Népköztársaságban fejlődik a főiskolai hálózat. Huhotban, a belsőmongóliai autonóm fővárosában új egyetem építést kezdtek meg. Mint a Nejmingszípao közli, az egyetemnek fizikai, kémiai, történet-tudományi és jogi kara, továbbá kínai, mongol és egyéb nyelvtudományi kara lesz. Az idén épül fel a fizikai és a kémiai kar épülete, továbbá összesen 25.000 négyzetméternyi lakóhelyiség a tanárok és a diákok számára. Az új egyetemen több mint 4000 hallgató részére jövőre kezdődnek meg az előadások.

A Szovjetunióban kibontakozóban vannak a napenergia hasznosítását szolgáló kutatások. A Szovjet Tudományos Akadémia Energetikai Intézetének heliolaboratóriumában az utóbbi időben sikerült kidolgozni a napenergiát felhasználó villamoserő tervét. Az eredeti terv szerint ennek az erőműnek óránként 11 tonna 30–35 atmosz-

féra nyomású 400 Celsius-fok hőmérsékletű gőzt kell adnia. A gőz 1200 kilowatt kapacitású turbinát működtet. Az ily módon termelt villamosenergiát a tervek szerint öntözővíz felemelésére és elosztására használják fel a sivatagokban és félévlatagokban. A fűtőgőzből óránként 19 tonna jeget lehetne gyártani.

Az AFP híre szerint az észak-svédországi Gävle városka fűszerese Stockholmban április 2500 koronáért festményt vásárolt. A szakértők a festményről megállapították, hogy eredeti Rubens-kép. A festmény értéke 250 koronáról egy millió koronára szokott.

Fischer Annie zongoraművész, aki a varsói Bartók-ünnepségeken vett részt, megtartotta búcsúelőadását. A művész négy varsói hangversenyén Bartók, Händel, Beethoven, Liszt, Chopin, Schubert és Mozart műveket adott elő.

Lukács György csütörtökön megérkezett Rómába. A neves magyar filozófus és esztétikus különböző olasz akadémiai és kulturális intézmények meghívására a római, milánói, firenzei, bolognai és nápolyi egyetemeken előadás-sorozatot tart a jelenkori irodalmi realizmus problémáiról. Torinóban is tart előadást Lukács György az Einaudi kiadvállalat meghívására. Ez a vállalat adta ki Lukács György művét: „A német irodalom története a XVIII. századtól napjainkig”. Egy másik olasz kiadvánál szintén nemrég jelent meg Lukács Györgynek Thomas Mannról írt műve.

Támogassák DISZ-szervezeteink a tudományos diákkörök munkáját

Az egyetemi hallgatók között mindig megnyilvánult bizonyos érdeklődés a tudományos problémák megismerése iránt a tanrendszer kötelező elfoglaltság mellett is. A felszabadulás után karunkon is ez az érdeklődés volt az alapja annak, hogy a felsőbbéves hallgatókat az intézetek tudományos munkájába bevonhatták. Ennek a munkának nem széles alapokon nyugvó szervezett formája az egyes intézetekben működő szakkörök volt. E kezdeményezés jelentőségét a minisztérium is felismerte és 1952-ben rendeletileg szabályozta a szakkörök, illetve diákkörök működését. Így adva volt a lehetősége az egyetemi hallgatóság tudományos érdeklődésén nyugvó szervezett munkának.

A tudományos diákkörök munkájának eredményességét két tényező biztosítja: az egyes intézetek támogatása és a hallgatóság érdeklődése. Karunk intézetét kivétel nélkül felismerték a diákkörök munkájának jelentőségét, amely szélesíti a hallgatóság tudományos ismeretét, hozzájárul az intézetek tudományos munkájának növeléséhez és biztosítja a káderutánpótlást is. Az intézetek részéről ennek megfelelően nem is hiányzik a szervezett irányítás, a készség a diákkörök támogatására, de ez önmagában még nem elegendő.

A hallgatóság kezdeményezése lehet csak igazi motorja az eredményes diákkörök munkának.

A hallgatóság egy része önként érdeklődik a diákkör munkája iránt és abban

részt kíván venni. De egy kisebb csoport azonban — és ezen belül sajnos, igen sok jól tanuló munkás- és parasztszármazású hallgató — még mindig idegenkedik a diákköri munkától.

A szervezés munkáját az intézetek mellett a kari DISZ-alapszervezet végzi. A kari DISZ-alapszervezetek a tanév elején a DISZ-gyűléseken felhívják a hallgatókat a hallgatóság figyelmébe a diákköri munka jelentőségére, és a tanév folyamán részt vettek a diákköri munka ellenőrzésében. Meg kell azonban említeni, hogy mind a DISZ-alapszerv, mind pedig a TDSZ-egésze eredményesebb munkát tudott volna kifejezni.

ha az Egyetemi DISZ-bizottság kezdetől fogva határozottabban támogatja volna a munkát. Így pl. kedvezőbben alakulhatott volna a tagság szociális összetétele, ha a DISZ-bizottság az előzően benyújtott tagnévsort még a félév elején gondosabban tanulmányozta volna.

Sajnos, jelenleg az Egyetemi DISZ-bizottság és a TTK DISZ-alapszervezet diákköri felelősei között semmiféle kapcsolat nincs.

A közeljövőben (június 1–3) Szegeden megrendezendő Országos Szerves Kémiai Diákköri Konferencia nagy feladatokat ró a TDSZ-re. Munkájának eredményességéhez elengedhetetlenül szükséges a fokozottabb támogatás az egyetemi DISZ-bizottság, a Kari DISZ-alapszerv és mindenekelőtt a hallgatóság egésze részéről.

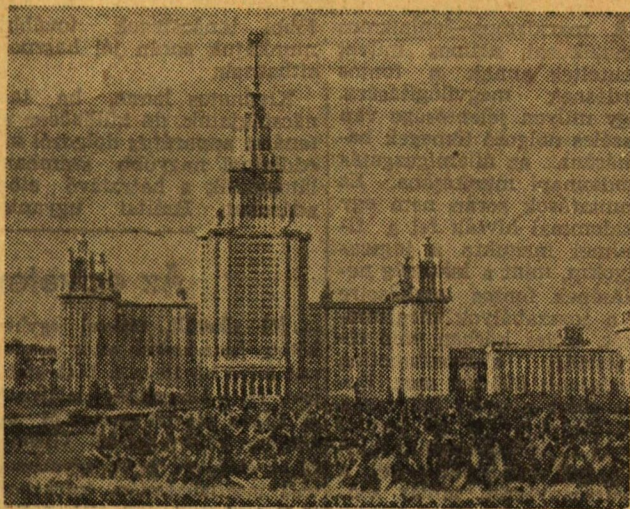
Tudományos Diákkörök Szervező Iroda TTK.

Látogatás a Lomonoszov-egyetemen

Ahogy a nyíresekkel, fenőfával körülvett moszkvakörnyéki nyaralók közt — úgy Aprelevka táján — a város felé száguld a vonat, a pasztellszínű reggel fátólaló karcsútornyú épületregeteg bukkan elő: a világhírű egyetem-épület.

Amint aztán, másnap a Lenin-hegyre kapaszkodva közelebb megyünk hozzá, kiderül, hogy nem is az egyetem messziről látott épület-tömbjéről van szó, hanem harminchét külön épületről.

Mégiscsak a főépület a legmegkapóbb. Gyönyörű, tágas parkkal, szobrokkal övezett út vezet hozzá s a virágágyak körül kertész-asszonyok szorgoskodnak a bizony még hidegen ragyogó napfényben.

Turistacsoportunk tagjai a főépület tornyát méricskél: ki kétszáz, ki háromszáz méterre becsüli. Előbünk siető kalauzónktól tudjuk meg, hogy jó helyen tapogatóznak a „saccolók”: 240 méternyi a főépület, harminchárom emelettel. 1949-ben kezdtek az építéshöz s ötvenháromban fejezték be, fehér kőlapokkal borítva be minden falát. Háromszázötven hektárnyi területet foglal el az épületkomplexum harminchét épülete.

A moszkvai egyetem 1955. májusában múlt kétszáz esztendő. 1755-ben emelték első otthonát a Vörös téren, ahol most a Történelmi Múzeum működik. 1793-ban új épületekkel bővült. Ezek a Mahavaja téri épületek ma is állnak, falaik között hat fakultás dolgozik.

Csoportunk építészeit persze jobban érdeklik a magasba nyúló, gyönyörű oszlopokkal, márványcsarnokokkal ékes új épület adatai. Minduntalan erre kanyarítják vissza a szót s az ötvenhét méter magas tornyot és a kilenc méter átmérőjű, magasan tűdőklő csillagot bámulgatják. Nem győzzük nosogatni őket, hogy iparkodjunk, nézzünk körül odabent is.

Mitán a palota-teremnek is beillő pompájú előcsarnokban lerakjuk kabátunkat, ki-ki igyekszik az öt legjobban érdekli épületrész tanulmányozására. Pavlov, Micsurin szobrát láthatjuk a földszinti csarnokban, s köröskörül, a mozaikkal díszített mennyezet közelében az emberiség történelme nagy tudósainak arcmásai sorakoznak. Kopernikust, Keplert, Leonardót, Vincit, Galileit ismerjük fel első pillantásra.

Közös elhatározással a fő-előadóteremben, az auditorium maximumban tanyá-

zunk le s kísérlünk felé csak úgy záporoznak a kérdések:

— Hány diák fér itt el?

— Ezeröttszáz ülőhely van a teremben. Az oldalfalakat, amint láthatják az elvtársak, selyemmel vonták be, hogy az akusztikája minél kifogástalanabb legyen. A mennyezeten ventilátorok, lent porszívó berendezés.

Kívánságunkra sorra gyújtják az egyenként két tonna hétszáz kilogrammnyi súlyú, csodálatos ragyogású csillárokat. Nappali fényt biztosítanak éjszaka is ezek a hatalmas világítóeszközök.

— Milyen fakultás működik az egyetemen?

— Itt, a főépületben a bányászati, geológiai, és matematikai, — a többi épületben a vegyészeti, fizikai és természettudományi fakultások helyezkednek el.

— Hol laknak a diákok?

— A főépülettől jobbra és balra hátezer szobás diákszálló épült, és a tanárok számára is van itt kétszáz lakás. A professzorok és alkalmazottak részére emelt épületben egyébként hatszáz kényelmes lakás leheto.

— Mennyi szobája lehet az egyetemnek?

— Pontosan negyvenötezer. — S mosolyogva fűzi hozzá az elvtárs: — Ha, tesszem azt, egy csecsemővel bejáratnám a helyiségeket, olyankepp, hogy minden szobában egy napig tartózkodnék, 120 esztendő lenne, mire valamennyit végigjárna. A folyosók hossza száznegyvenöt kilométer s százötvennégy lift működik az épületekben. A liftek sebessége másodpercenként két és fél méter. Ha megáll a lift valamelyik emeleten, — majd tapasztalhatják az elvtársak, — bizony a torkában érzi a gyorsítást az ember.

— Hány diák tanul az egyetemen?

— A régi és új épületekben összesen huszonkétezer.

Az újbán tízezer. Ezenkívül hatszáz levelező hallgatót és ezernyolcszáz aspiránst tartunk számon. Falaik között kétezernegyszázötven egyetemi tanár és előadó oktat. Száz akadémikusunk van, egyebek között Szkobelcin, Oparin, Petrovskij, Vinogradov professzorok, akik világviszonylatban is jelentős tudósai a maguk szakterületének.

— A diákok honnan toborzódtak?

— Ötvenkilenc nemzetiségű a diákság, közülük jónéhányan jöttek Franciaországból, Olaszországból, Indiából, stb. Minden ötös és négyes rendű diákunk ösztöndíjban részesül. Az első évben kétszázkilencven rubelt, az utolsó esztendőben régezzszázötven rubelt kapnak havonta ösztöndíjként. A kiutazó-rendűk ezen felül huszonöt százaléknyi többletben részesülnek.

A Somogy, Zala megyei TSB-elnököket a sport helyszere érdekli, Kasza elvtárs

Új feladatokra készül a Főiskola ifjúsága

Az április 29–30-án Debrecenben megrendezésre kerülő egyetemi és főiskolai seregszemlén a Pedagógiai Főiskola ének-kara is részt vesz.

Az 1955-ben megrendezett országos ifjúsági kultúrversenyen a II. helyet szereztük meg, holversenyben a „Debreceni Tudományegyetem” énekkarával. Az ez évi kulturális seregszemlén továbbra is sikeresen és eredményesen akarjuk képviselni Szeged városát, s bizonyosságot akarunk tenni arról, hogy a főiskola ifjúsága lelkes megvalósítója kultúrprogramunknak. Műsorunkon szerepelnek: Kodály Zoltán: Este, Bartók Béla: Négy szlovák népdal, Bárdos László: Kortánc, Poposov: Szállj fecsek

kérdésére elmondja az elvtárs, hogy két külön sport-épület működik, az egyik a könnyűatlétika, a másik a labdajátékok számára készült. A nyári sportpálya hét és fél hektárnyi területen fekszik.

Turistacsoportunk egyetemi előadóit a könyvtár dolga izgatja.

— A könyvtár raktára tíz emeletet foglal el, egymillió-kétszáz ezer különböző szak-könyvvel. Az egész egyetem könyvtálla mintegy öt-millió.

A velünk utazó édesanyákat, — akiknek gyermekei az épület falai közt tanulnak — főként a kosztolás érdekli.

— Itt, a főépületben négy étteremben étkezhetnek a diákok, ezek közül az egyikben diétikus ételeket szolgáltatnak fel.

Búcsúzóul az étkezőtermek egyikebe is bekukkantottunk. Márványlapokkal ékes, oszlopos, kényelmes helyiséget láthattunk nagy sereg józú-en falatozó diákkal. Úgy becsülm, kétszer akkora helyiség volt, mint a szegedi Hungária étterme. Bármennyien is érkeztek oda-bent, lármának, tolongásnak a legkisebb jelét se tapasztalhattuk.

Meg kell vallani, a hosszas barangolás és a sok látnivaló gyönyörűsége — nemkevésbé a gusztoos ételek látása bennünk is nagy hajlandóságot ébresztett szállodai éttermünk iránt. S azzal az önmagunknak tett ígérettel búcsúztunk a gyönyörű Lomonoszov-egyetemtől, hogy hacsak szikrányi módunk is lesz rá, visszatérünk kedves falai közé — tovább szemlélődni.

A Kínai Tudományos Akadémia levele a Magyar Tudományos Akadémia titkárságához

Mélyen Tisztelt Hivatalvezető Elvtárs!

A Kínai-Magyar Kulturális Egyezmény 1953. évi munkatervének végrehajtásaként megküldtük nekünk francia nyelven megírt levelet, amelyben Riesz Frigyes és Székelyfalvi-Nagy Béla kiváló matematikusok „Lecons d'analyse fonctionnelle” című kiemelkedő értékű monográfiáját. A könyv szerzőinek nagy tekintélye és gazdag tapasztalatai következtében a könyv egyre növekvő érdeklődés tárgya matematikusaink körében. A könyvnek igen nagy jelentősége van fiatal tudósaink számára, mert a függvényanalízis tárgykörében nálunk még nem írtak ilyen magas színvonalú könyvet.

Abból a célból, hogy olvasóink széleskörűen használhassák a könyvet, elhatároztuk, hogy lefordíttatjuk kínai nyelvre, s kiadjuk. Meg vagyunk győződve róla, hogy belegyezznek és segítséget fogják ehhez nyújtani, ezért fogadják előre is köszönetünket. A fordítás munkáját matematikai társadalmunk által kiválasztott személyek végzik el. A fordítás ellenőrzésére külön matematikus-csoportot alakítottunk. Ismeretes számunkra, hogy a könyv harmadik kiadására már megjelent, azonban még nem jutott el hozzánk. Amennyiben a könyv francia nyelven íródott, kérjük, segítsenek hozzá, hogy megkapjuk, mint a fordítás eredetijét. Célserűnek tartjuk-e ezt a javaslatunkat?

Kérjük, tolmácsolják mély tiszteletünk kifejezését Riesz Frigyes és Székelyfalvi-Nagy Béla professzoroknak. Megtiszteltetésnek fogjuk tekinteni, ha megjegyzéseiket és véleményüket közölni fogják velünk.

Üdvözlettel:

T. S. Chow,

a Tudományos Kiadó igazgatója

DISZ-hírek

A Bölcsészkar DISZ-színjátékször falujáró csoportja Kopányi György, József Kiss Péter c. darabjával május 6-án és 20-án Ujszentivánra látogat.

Az Orvosegyetem IV. évfolyama április 28-án 5 napos tanulmányi kirándulásra utazik Pécsre.

Hollós Ervin elvtárs, a DISZ KV tagja április 20-án ankétot tartott a szegedi egyetem DISZ-vezetői számára.

A fiatalok felelőtlen házasságáról szóló vítaestet IV. hó 25-én este fél 8 órakor rendezik meg az Orvosegyetem Diákotthonai az Apáthy Diákotthon nagytermében. A vítaesten részt vesz Láng Imre professzor elvtárs, dr. Tompa Pál a Megyei Bíróság válogatott bírája és Kunsági Elemér a Tudományegyetem Oktatási Osztályának vezetője.

A Bölcsészkar DISZ-vezetőség a Kari Táncsport és klub megszervezéséért, az énekkarban és a színjátszó csoportban végzett lelkiismeretes munkájáért dícséretben részesíti: Fekete Eta II. éves és Kári Sándor III. éves hallgatót.

Az Orvosegyetem mintegy 50 főnyi kultúrcsoportja április végén részt vesz a II.

Országos Egyetemi és Főiskolai Kulturális Seregszemle vidéki döntőjén Debrecenben.

A Bölcsészkar I. éves magyar-történelem szakos hallgatói május 3–9-ig tanulmányi kiránduláson vesznek részt Karácsonyi Béla tanácskezelő docens vezetésével. A Szeged–Esztergom–Dobogókő–Visegrád–Budapest útvonalat autóbusszal teszik meg.

A Bölcsészkar Magyar Intézete által rendezendő „Helyes magyar kiejtési verseny” szervezésében és rendezésében jelentős részt vállal a Kari DISZ-vezetőség.

A bölcsészkar DISZ-vezetőség biztosít tolmácsokat és vezetőket a hallgatók közül a Csongrád megyei Ifjúsági Találkozóra érkező külföldi vendégek mellé.

A bölcsészkar Idegennyelvű lektorátus április 25-én fordítási versenyt rendez orosz nyelvből a nem orosz szakos hallgatók részére. Eredményhirdetésekor négy díj kerül kiosztásra 50–200 forintig.

A „Kossuth Zsuzsanna” Apolónoképző Intézet több mint harminc hallgatója április 6-án megkezdte az orvosegyetemi sportpálya építését.

A társadalomtudományok és az élet

— Burlackij és Sahnazarov cikke a Literaturnaja Gazeta március 24-i számában.

A XX. kongresszus a többek közt felhívta a figyelmet a társadalomtudományok előtt álló nagy feladatokra is. E tudományok fellendítése érdekében nélkülözhetetlen tudománypolitikai kérdésekkel foglalkozik F. Burlackij és G. Sahnazarov cikke a Literaturnaja Gazeta 1956. március 24-i számában.

A társadalomtudományok területén — kezdik tanulmányukat a szerzők — szovjet tudósok ezrei dolgoznak. Igen hasznos volna, ha a tudósok felelős kollektívája évente közölné az elmúlt év tudományos szemléjét és mérlegét, tájékoztatva a közvéleményt arról, mi történik egy-egy tudományágban.

A következőkben a cikk foglalkozik az 1955-ben kiadott filozófiai, közgazdasági és jogtudományi művekkel. A könyvkiadás adatai a „tudományok az élettől való elszakadásáról” tanúskodnak: a kutatók aránytalanul nagy figyelmet szenteltek a múltnak, kellelmetlenül láttak hozzá korunk problémáinak kidolgozásához, a jövőre pedig alig fordítottak figyelmet. Ott, ahol a tudomány már nem jár a gyakorlat előtt, nem látja a fejlődés távlatát, nem mutatja meg a várható nehézségeket és leküzdésük eszközeit, ott

csak magyarázza az eseményeket, de nem vesz részt azok céltudatos előkészítésében. A szerzők példának az agrárproblémák ilyen jellegű kidolgozásának elmulasztását hozzák fel. Majd elemzik a társadalomtudomány területén fellelhető hibákat. „A tudományos kutatás nem történhetik megrendelésre, amelyet utasításra a megjelölt időben teljesíteni lehet: a tudomány munka bizonyos érési idő igényel.”

A társadalomtudományok egyes ágazatai nem közvetlen, hanem közvetett módon függnek össze a gyakorlattal, s ennél fogva a gyakorlatra való befolyásuk is különböző. Ezt a különbséget figyelmen kívül hagyva fordul elő a szociológia és a filozófia olyan ágazataiban, mint a természetfilozófia, az ismeretelmélet, a dialektika és formális logika, a legtöbb bsztatás az eddig ismeretlen kérdésekre való válaszadást is feltételezi. Ott, ahol tudományos elemzésre van szükség, a kommentátor egyszerű meghatározásra szorítkozik. Így, amikor még megmaradt kapitalista csökevények... — s azt hiszi, hogy ezzel betöltötte tudói kötelességét. Csakhogyan ez annyi, mintha semmit sem mondott volna. A cikk szerzői megállapítják:

szocialista fejlődésében sok a közös, de nem kevés a sajátos vonás. Mindez együttvéve alkotja azokat a tapasztalatokat, melyeknek értelmezése a tudományra vár... Ezt a feladatot nem lehet megoldani tekintélyes forrásokból vett idézetek keresztesével... Nem felületes broszúrára van szükség, amelyek szerzői a könnyebbség kedvéért kész sémákba gyömöszölik a valóságot. Mélyenszántó, hiteles tényanyagra alapozott elemzések kellenek. A kiadott tudományos művek nem mindig elégit ki az olvasót. Sok közülük kommentátor-szemlében íródott... Ezek a kommentárok csupán a marxizmus-leninizmus klasszikusainak műveiből vett ismert szöveget magyarázzák... Legjobb esetben rendszerezik az elméleti tételeket és jó illusztrációt adnak hozzájuk.

Csakhogyan az igazi elmélyült kutatás az eddig ismeretlen kérdésekre való válaszadást is feltételezi. Ott, ahol tudományos elemzésre van szükség, a kommentátor egyszerű meghatározásra szorítkozik. Így, amikor még megmaradt kapitalista csökevények... — s azt hiszi, hogy ezzel betöltötte tudói kötelességét. Csakhogyan ez annyi, mintha semmit sem mondott volna. A cikk szerzői megállapítják:

a kommentátor-szemlének oka; hogy egyes tudományos intézményekben még találkozhattunk a dogmatizmus élő hordozóival, kik, habár kevesen vannak, mégis aránytalanul nagy kárt okoznak, mert mindenben rajta hagyják a középzsérűség belyegét. Az események hatására most új szövegeket vesznek fel műsorukba: „harcolnak” a dogmatizmus ellen! Jelenlétük azért is „elemi csapás”, mert maguk köré gyűjtik a „rokonlelkűeket”, negatív munkát folytatnak, elutasítják a kérdés új felvetését, félrelöknek mindent, ami új. A dogmatikusnak hihetetlenül nehéz dolog bebizonyítani, hogy „tehetségtelen, meddő kommentáló művet írt”. Az ilyen tevékenységet a tudományos kollektívának kell megbírálni, elítélni.

„A tudományos intézményekben a káderek kiválogatásának és időnkénti felülvizsgálásának saját rendje nem üres formális dolog, hanem a tudomány fejlődésének, a tudományok közötti kapcsolatnak biztosítása”. Az állásoknak pályázat útján való betöltése a demokratikus mechanizmus szinte csallhatatlan helyességevel alakítja ki a tudományos intézmények munkatársainak összetételét.

A dogmatizmus elleni küzdelem fontos eszköze lehet a tudományos kutatómunka díjazása helyes rendszere, amely egyúttal a tudományos munka fejlődését is serkenti. A szerzők felhívják a figyelmet a Szovjet-

unióban jelenleg érvényben lévő díjazási rendszer hibáira. „A díjazás jelenlegi rendszere olyan, hogy a tudományos munkatárs, ha neki úgy tetszik, akár évekig semmi hasznos munkát nem végez”.

A kommentátor-szemlé elburjánzásának „fő oka a tudományos kritika hiányosságaiban rejlik. A szóbanforgó szerzők nem annyira az olvasónak, mint inkább a kritikusnak írnak műveiket”. A társadalomtudományok művelői közül sokan csak úgy ontják a gondolatokat, friss elképzeléseket, szemléletes tételeket, de a helytelen kritikai szemlélet következtében mégis befelelladnak a közhelyekbe. „Mindez azért van, mert a kritikusok ritkán találnak jobb értékelést a szokásos szólamnál. „Tehetséges filozófus” — az ilyesmi ugyebár szokatlanul hangzik, mondhatni nekrológként hat... A kritikusok a pontatlanságot hibának, az elírást tévedésnek, a tévedést meg legalább is téveszmének nevezik... ezenkívül azt is megkövetelik a szerzőtől, hogy könyve sirján azonnymódon megkezdje a bűnbánó kanosszajrást... helyesebb volna, ha a hibák mellett a könyv értékes vonásait kiemelnék, s megtanulnák lenini módon jó példákul nevelni a szerzőt.”

„A hibákat bíráltni kell, de ellene vagyunk annak, hogy a tudomány legkisebb teremtésének a tudomány intézményekben, amely azzal jár, hogy azt a tudós, aki bátran új kérdést vet

fel, jobban bírálják esetleges hibáért, mint azt, aki sürke közléseket kommentál műveit... A tudományos kritika fő irányja az legyen, hogy ösztönözön és népszerűsítsen minden új, friss, a marxista-leninista tudományt gazdagító gondolatot, eszmét, kérdésselvetést”.

Sok tudós hibája, hogy elszakadt a gyakorlattól. „Arra van szükség, hogy a közgazdászok, jogászok, filozófusok, stb. otthonosan mozogjanak a gyakorlatban, kolhozokban, hogy a tudomány és a gyakorlat emberei állandó baráti kapcsolatban kerüljenek egymással... Egyedül a közvetlen megfigyelések és benyomások azonban nem biztosítják a tudósok a kutatáshoz szükséges teljes anyagot... ezenkívül rengeteg dokumentumot, levéltári anyagot, statisztikai adatot is tanulmányozni kell... A szociológiai kutatás sikere jelentős részben attól függ, milyen adatokkal rendelkezik a tudós. Sajnos, a statisztikai adatok közlése terén igen áldatlan állapotok vannak. A szerzők megállapítják, hogy a statisztikai adatok rendszeres közlése a társadalomtudományok továbbfejlesztésének fontos feltétele.”

A továbbiakban felvetik a helyi és szakajti kiszélesítést, valamint követelik: szakításnak „azzal az elterjedt véleménynel, hogy a társadalomtudományok elméleti problémáinak kidolgozása kizárólag a fővárosi tudósok feladata”.

Molnár István

SPORT

A Haladás az NB I-ben

Itt az ideje, hogy megpróbáljuk összefoglalni benyomásainkat és tapasztalatainkat a Haladás NB I-beli szereplésével kapcsolatban. A feladat nemcsak azért időszerű, mert Szeged és az egyetem sportéletében kevés kérdés kelt nagyobb és tartósabb érdeklődést, mint éppen ez, hanem azért is aktuális, mert

a jelenlegi időpont bizonyos tekintetben kívül már a reális értékelésre is lehetőséget ad.

Az utóbbi mozzanat szükségessé teszi, hogy a kezdet kezdetéről induljunk el. Újat nem mondunk ugyan ide, mégis leszögezzük: a Haladás idei szereplését is különböző nehézségek előzték meg, s a bajnokság a csapat szempontjából számos ismeretlen tényező jegyében kezdődött.

Ezek közül kettőt kell kiemelni. Az egyik az a közismert tény, hogy az év elején meglevő játékosállomány az elmúlt időben elég erősen bizonyult ahhoz, hogy a Haladás megnyerje az NB II-es bajnokságot, de

semmi esetre sem képviselt akkora játékerőt, amellyel a csapatnak rendelkeznie kell, ha a bennmaradás reményében akar az NB I-ben játszani.

Az átgazdálkodó új játékosok ügye az adminisztráció ingoványos útjain nagyon nehezen haladt előre, úgy, hogy még közvetlenül a bajnoki rajt előtt sem lehetett tudni, kire lehet számítani és kire nem. Ez a bizonytalanság kihatott az egész csapatra, de a legnehezebb helyzetbe az edzőt hozta. Annál is inkább, mert

Lakát Károly személyében új edző került a Haladáshoz. Ez a változás jelentette a második azon ismeretlen tényezőket közül, amelyekre előzetesen nem számítottunk. Nem mintha Lakát Károly ismeretlen volna: éppen Szegeden ismerték és ismerték, nemcsak, mint kiváló volt játékos, hanem úgyis, mint, akit főiskolai évei egészen közeli kapcsolatba hoztak a várossal. Eddig edzői eredményei mellett keltettek feltűnést, mégis: azt, hogy a Haladás hogyan fejlődik a keze alatt, előre nem lehetett tudni.

Érthető tehát, hogy az új csapat és az új edző bemutatkozását feszült érdeklődés előzte meg.

Ma már el lehet mondani, hogy a bemutatkozás egészében véve igen jól sikerült. A számszerű eredmény: négy bajnoki mérkőzésből két győzelem, egy igen értékes döntetlen és egy vereség, valamint a Ruda Hvezda elleni döntetlen, feltűnően ezt mutatja. Az eredményekhez hozzá kell tenni, hogy értéket növeli az a tény, hogy a csapat az első mérkőzésekre az átgazdálkodás elhúzdása következtében mintegy szükség-összeállításban állt ki és csak a legutóbbi hetektől kezdve lehetett több-kevésbé kikristályosodott összeállításokról beszélni.

A kérdés már most az, hogy a számszerű eredmények között mi húzódik meg, melyek azok a pozitívumok, amelyek az eddigi sikereket kiváltságos szerepet játszottak? Ugyanakkor azonban azt is jel kell mérni, vannak-e olyan negatívumok, amelyek a sikerek ellenére is fennállnak.

A mérleg pozitív oldalára tartozik az a mozzanat, hogy a két bajnoki győzelmet és a legutóbbi nemzetközi mérkőzést kivéve döntetlen rendkívül küzdőképes és fizikai szempontból igen erős csapatokkal szemben sikerült elérni.

A Vörös Lobogó elleni budapesti döntetlen pedig önmagáért beszél. A két első szegedi mérkőzésen a vendégcsapatok a rendkívül mély talajon előnyben voltak a Haladással szemben, fizikai előnyüket azonban nem tudták érvényesíteni a szegediek eddig még ritkán látott munkabírása és lelkesedése ellenében. Ez ezen a munkabíráson és lelkesedésen tört meg Ruda Hvezda keményességű párosulása lendülete éppúgy, mint a Vörös Lobogó vitathatatlan technikai fölénye. Levonhatjuk tehát a tanulságot:

a csapat kondíciója igen jó.

Sőt, egyenesen azt kell mondanunk, hogy jobb, mint fennállása óta bármikor volt s ez Lakát Károly működésének első, szemmel látható eredménye. A küzdőképeség növekedése összefügg ugyan az erőnlét javulásával, de nem azonosítható vele, úgy, hogy az előbbi megállapítást kiegészíthetjük s leszögezzük, hogy a csapat szelleme is erősödött, a játékosok kollektív és egyéni felelősségérzete megszilárdult.

Es ez is országszerte az edző érdeme: céltudatos nevelőmunka-

jának gyümölcse. Emellett pedig a figyelmes szemlélő egyes játékosok technikai készsége terén is tapasztalható javulást. Egyetlen példát kiemelve: nem kétséges, hogy az egyébként mindig teljes erőbedobással küzdő Zallár az elmúlt évekhez viszonyítva feltűnően javult labdakezelés és a leadások kivitelezése terén.

A felsorolt pozitívumok komoly reményekre jogosítanak a jövőre nézve. Az elmúlt időszak azonban nem volt alkalmas arra, hogy megmutassa,

vajon hogyan alakult a Haladás játéktípusa, másképpen feltéve a kérdést: vajon van-e a csapatnak új, sajátos játékmódja?

A két szegedi bajnoki mérkőzésen ugyanis a talajra való tekintettel a játékról nemigen lehetett szó — s a nemzetközi találkozóknak elsősorban a játék küzdő jellege domborodott ki, mint ahogy a Haladás a Vörös Lobogó ellen is inkább küzdött, semmint játszott. Mégis, a két utóbbi mérkőzés látszik a legalkalmasabbnak arra, hogy

levonjunk bizonyos tanulságokat, mind az egyéni, teljesítmények szempontjából, mind az egyes csapatrészek, illetve az egész csapatmunka vonatkozásában.

Eleve ki kell jelentenünk, hogy itt elsősorban a hibákra szeretnénk rámutatni, úgy, hogy azok a külső szemlélő előtt megmutakoztak.

A Haladás védelme az elmúlt években általában elég biztosan állt a lábán. A biztonságból csak levon azonban az a jelenség, hogy

ritka volt az olyan mérkőzés, amelyen a védelem nem hozta össze a maga egy vagy két — nem feltétlenül elkerülhetetlen — gólját.

Döntő változást ezen a téren e-ideig az idén nem tapasztaltunk. Mészárosnak a tartós koncentráció most sem tartozik kiemelkedő tulajdonságai közé s a kirúgásokkal változatlanul hadilábon áll. Utemérke azonban vitathatatlanul javult, merészsége pedig a régi. A háttérhármast — részben sérülések miatt — különböző összeállításban láttuk játszani és valójuk meg, sohasem egészen meggyőzően.

A legégetőbb problémának a középhátvéd kérdése látszik. Városi személyében rendkívül tapasztalattal rendelkező játékos került erre a posztra. A tapasztalattal azonban nem mindig párosul nála rendkívül akaráss. Időnként hajlamos arra, hogy fölénykedjen és talán túlságosan is sokat bízik a rutinjára. Ezek a hibák persze kiküszöbölhetők (a Vörös Lobogó elleni mérkőzés mutatja, hogy legnagyobb mértékben ki is küszöbölhetők), ennek ellenére azt kell mondanunk: még mindig

nem vagyunk meggyőződve arról, hogy Városinak a középhátvéd-játék a legerősebb oldala, úgy, hogy ezt a kérdést nem tekinthetjük lezártnak.

Faragó hullámzóbb formát mutat, mint tavaly, a megbízhatóság, az egyszerű, de biztos megoldásokra való törekvés azonban változatlanul kiemelkedő tulajdonsága.

Vas hatalmasat fejlődött — érdekes módon: jó és rossz irányban egyaránt.

Értebben és határozottabban tud játszani, a megbízhatóság, rugótechnikája még magasabb fokot ért el. De ugyanakkor Bodszára emlékeztető tüneteket is kezd mutatni (aki — zárójelben megjegyezve — egy évi vasas-beli közjáték után — a Vörös Meteor csemetéje) feladatát nem mindig veszi eléggé komolyan és egyre hajlamosabbá válik arra, hogy szemre játsszék. Pozitív személyében új játékkal ismerkedtünk meg, s az első benyomások nem voltak rosszak. A fiatal hátvéd egyszerűen játszik és nagy előnye, hogy ellenfelehez szinte hozzátapad. Keménységére a Haladás védelmének régebbi szükségére lett volna, de feltűnően látnia kell a becsúszások terén. Egy-egy félidőn át láthatunk a középhátvéd helyén egy másik fiatal játékost: Mereszt. Ő is jól mutatkozott be. Fejlődés kitűnő, térítő-leadási új szint vittek a védelem játékába. Rendkívül rugalmasnak látszik, annak ellenére, hogy hosszabb időn át nem volt edzésben.

A védelem tehát egyénenként sok pozitív tulajdonsággal rendelkezik, egészében véve azonban nem kialakult, nem érett védelem még.

Alapvető hibája, hogy nem játszik elég tervszerűen, minden erjét a pillanatnyi nehézségek megoldására meríti ki. A legnagyobb hiányszó, hogy nincs, aki szellemileg és fizikailag egyaránt irányítani tudná. Tavaly Subits szellemileg össze tudta fogni a háttérhármast, de fizikailag irtó jelentett, s ennek következtében ál-

landóan rések mutatkoztak. Ezek a rések nagyjából most is megvannak és a legközvetlenebb követelmény az, hogy megszűnjenek.

A fedeztetés jelenlegi összetételében a csapat legkiegészítő-zottabb része.

Ki kell emelni, hogy Baráth három bajnoki mérkőzésen válogatott formában játszott, s ezt a teljesítményt a Ruda Hvezda ellen a második félidőben is megkísérelte. (Nem egészen értjük, hogy a vidéki válogatott csapatok összeállításánál miért feledkeztek meg róla?) Zallárról lentebb már esett szó, itt még egy tulajdonságát szeretnénk kiemelni: kiváló lövőkészséget, amellyel kellemetlen meglepetéseket fog még szerezni az ellenfelek kapusainak. Ha kettőjük játékában van kilógási való, akkor azt lehet megállapítani, hogy időnként megelégednek a támadó- és védőedeztet elosztásával s emiatt elfordul, hogy a csatársor és a védelem között 30–40 méteres holt tér keletkezik.

amelyben az ellenfél akadálytalanul mozoghat. Ezenkívül pedig fennáll a kérdés: nem lehet-e a már-már sablonossá váló merev támadó-védőedeztet beosztást rugalmasabbá tenni azaz, hogy a szerepek időnkénti felcserélésével a játék során hol az egyik, hol a másik oldalán képződik súlypont?

A legtöbb vitatott kérdésnek eddig a csatársor kérdése bizonyult.

A kirívó hibák, illetve hiányok kiküszöböltek ugyan (a balszélső és a középső problémája), még sem lehet azt mondani, hogy a Haladás csatársora komoly átütő erővel rendelkezik. Halász persze komoly nyeresége a csapatnak, s ezzel a balszárny jelentős mértékben megjavult. Budaián ellenben jó kezdés után visszasettetett tapasztni. Gilicz tehetősége egyre nagyobb arányokban bontakozik ki, a Czirák ragyogó technikája mellé most már munkabírás is járul. De miért nem ki Czirák többet, miért fordul elő, hogy tiszta helyzetben is leadja a labdát? Bőjtös ebben az évben halványabban kezdett, mint ezt tavalyi formája alapján várni lehetett volna, a legutóbbi mérkőzéseken mutatott teljesítménye azonban arra mutat, hogy pályája ismét felfelé ível. Mindennek ellenére a csatársor kérdése nincs megoldva, még pedig több oknál fogva nincs. Először is azt a sajátosságát kell megemlítenünk, hogy

a csatársor szinte egyfajta-egyetem építő csatárokból áll, s ennek folytán a befejezés, a végrehajtás leggyengébb hiányzik.

Ugyanakkor pedig az a benyomás, hogy a csatársor játékelőfő-gásban sincs minden egészen rendben. Abban a jelenségben, hogy csatáraink az ellenfél tömörítő védelmével szemben időnként leállítják a játékot, hogy ezzel időt nyerjenek a rések megkeresésére, nem találunk kivételt. Ez taktikailag helyes és szükséges. De vajon ésszerűsége dolog-e az, hogy a labdát felvezető játékos kénytelen a labdát hosszú időn át magánál tartani, kénytelen forgolódni, hátrafelé cselezni stb., — s mindezt csak azért, mert nincs hova passzolni, mert csatárait nem mutatják magukat?

A Ruda Hvezda elleni mérkőzésen pedig ezt láttuk, nem is egyszer, hanem folyamatosan. Ezen pedig változtatni kell, a csatároknak fel kell gyorsulniuk nemcsak mozgásban, hanem elhatározásban és végrehajtásban is.

A lelassított játékból robbanás-szerű gyorsasággal kell áttérni a legvárhatóbb kombinációra.

A legtöbb hajlamos ebben az irányban Gilicz mutatója, de ő is inkább csak az egyéni kezdeményezés szintjén marad, és különben is: egy fecske nem csinál nyarat. Különösen akkor nem, ha a középsőcsatár marad leginkább ezen a téren. Mármedig Budaián ez a veszély fennáll, úgy, hogy neki kell játékelőfő-gában a leggyöke-rebbben változtatnia.

Meggyőződésünk egyébként, hogy a pepecelés legfőbb oka az összehangoltság hiánya, úgy, hogy a csatársor játéka lokál-lokálra javulni fog.

A hibákat nem akartuk elhallgatni, egy azonban bizonyos: a Haladás a hibák ellenére is sok örömet szerzett a szegedi közönségnek már eddig is és bizonyosak vagyunk benne, hogy a megkezdett irányban haladva, még több örömet és élvezetet fog szerezni.

Megjegyzés: A cikk a Kinizsi és a Dózsa mérkőzés előtt született. E két mérkőzéssel a következő számunkban foglalkozunk.

HALÁSZ ELŐD

A Szegedi Tudományegyetem Jogi Karának oktatói a jogpropaganda szolgálatában

A marxizmus—leninizmus klasszikusai számos művet szenteltek annak a fontos kérdésnek megvilágítására, hogy milyen jelentősége van a széles dolgozó tömegek bevonásának az államigazgatás mindennapi munkájába. Ez útmutatások során nem egy alkalommal hívták fel a figyelmet magukra a jogszabályokra, mint a lakosság nevelésének fontos eszközeire és a jogszabályok megismerését, széles körben való elterjesztését elengedhetetlen feladatnak jelölték meg. Éppen ezért nagyon helyesnek kell tekintenünk a Juhász Gyula Szabadegyetem megindulásával kapcsolatos azt a kezdeményezést, amely előadássorozatot keretében ismereti meg Szeged dolgozóit a szocialista állam és jog alapelveivel.

A TTIT politikai szakosztályának felkérésére az Állam- és Jogtudományi Kar oktatószemélyzete a gyakorlati jogászokkal együttműködve vállalta az előadások megtartását, illetve megrendezését.

A bevezető előadásokban az előadók a jogi alapfogalmakkal ismertették meg a hallgatóságot, majd egyes fontosabb kérdések megtárgyalására került sor.

Eddig a következő előadások hangzottak el: Kovács István egyetemi tanár, dékán: „A Szovjetunió állam- és jogrendszere”; Antalffy György egyetemi tanár: „Népi demokráciának állami mechanizmusa”; s „A párt vezető szerepe a tanács szervezetben”; Szentpéteri István egyetemi adjunktus: „A tanács szervezete kialakulása, államhatalmi és tömegszervezeti jellege”; Martonyi János egyetemi tanár: „Az államhatalmi és államigazgatási szervek felépítése”; Horváth Zsikó László egyetemi adjunktus: „A tanácsok jogai és kötelességei”; s „Panaszjog népi demokratikus államunkban”; Dénes Leó, a városi tanács VB elnöke: „A tanács kapcsolata az alá nem rendelt szervekkel”; Szilágyi András, a városi tanács VB titkára: „A közséppolitikai tervek jelentősége, azok előkészítése és végrehajtása”; Némethi László egyetemi tanársegéd: „Termelőszövetkezeink állami irányítása”; Pólai Elemér egyetemi tanár, oktatási rektorhelyettes: „A család és gyermek jogi védelme”; Perbiró József tanácsvezető egyetemi docens: „A munkajogviszony egyes kérdései”; Prehoffer Elemér megyei ügyéségi ügyész: „A társadalmi tulajdon védelme”; Orbán László megyei ügyész: „A szocialista törvényesség”; Horváth Róbert egyetemi tanár: „A statisztika és az államigazgatás kapcsolata”.

Igen eredményesnek bizonyult, hogy az előadók referátumaikat a gyakorlati életből vett példákkal tették jól érthetővé. Az egyes kérdések tárgyalásánál rámutattak a marxizmus—leninizmus tanításaira, a szovjet jogfejlődés tapasztalataira, amelyeket tanácsainknak, bíróságainknak, ügyészségeinknek mindennapi munkájuk során fokozott mértékben kell felhasználni. Az előadásokat főként szegedi tanácsstagok, a tanács apparátus dolgozói és gyakorlati jogászok láto-gatták. A résztvevők egyre nagyobb érdeklődését mutatja, hogy egyre bátrabban élnak az előadásokat közvetlenül megtartott konzultációs lehetőségekkel; ezek keretében problémákra felvilágosítást kapnak és közben megvitatják az előadó vezetésével a felmerült fontosabb kérdéseket. Az utóbbi időben az a helyes módszer alakult ki, hogy a tanács-tagok elmondják a tanács munkával kapcsolatos tapasztalataikat, amelyeket a

többi tanácsstagok további munkájuk során jól használhatnak.

Kíváncsian lenne, ha tanácsstagjaink, de különösen a tanács apparátus dolgozói az eddiginél nagyobb számban látogatnák a hátralévő előadásokat. Ezáltal ugyanis

nagymértékben gazdagíthatnák elméleti felkészültségüket és méginkább meg tudnának felelni a velük szemben joggal támasztott követelményeknek és a dolgozók bizalmának.

Horváth Zsikó László egyetemi adjunktus

Az egyetemi énekkar

...jól sikerült, táncal egybe-kötött ismerkedési estet rendezett folyó hó 19-én a Diák-klub-ban. Ez a hangulatos találkozó az állami vezetés szervei és az énekkar közötti baráti viszony és az énekkari tagok egymással való megismerkedése érdekében történt. Az esten megjelent Baróti Dezső elvtárs, a Tudományegyetem rektora, Nyíri Antal elvtárs a Bölcsészettudományi Kar dékánja, Koch Sándor elvtárs TTK dékánja és Kovács István, az Állam- és Jogtudományi Kar dékánja is. Az est sikeréről a jó rendezés (Csetri

Mária érdeme) és a kedves tánczene gondoskodott, melyet Mihálka György és Sebestyén József szolgáltattak.

A március közepén újjászervezett énekkar mintegy 60 tagot számlál, karnagya Mihálka György elvtárs irányításával ké-szülnek a fiatalok a május 12-i bemutatkozó előadásra, mely a Központi Egyetem Aulájában kerül megrendezésre. A műsor-ban többek között Beethoven: Tavaszi ének, John Dowland: Drága perc és Kodály-Berzsenyi: Forr a világ... című művei szerepelnek.

Igy segíti az Orvostudományi Egyetem

Betegélelmezési Osztálya

a beteg dolgozók felgyógyulását

Pártunk, kormányzatunk minden ténykedését a dolgozókról való szakadatlan gondoskodás jellemzi. Népi államunk — többek között — nagy súlyt helyez arra, hogy a beteg dolgozók gondos orvosi gyógykezelés és ápolás után mielőbb visszanyerhessék egészségüket. Beteg dolgozóink mielőbbi gyógyulá-sához nemcsak a lelkiismeretes orvosi kezelés, nemcsak a szeretetteljes ápolás szükséges, hanem sok esetben az is, hogy arra rászoruló beteg dolgozóink — betegségüknek megfelelő — di-étikus ellátásban is részesüljenek. Igen sok esetben a diéta az, amely csaknem kizárólagosan eredményezi a beteg szervezet mielőbbi gyógyulását.

A betegéről való gondoskodást híven tükrözi az Orvostudományi Egyetem Betegélelmezési Osztályának munkája. A szegedi klinikán az 1955. évben 335.051 ápolási napon át csak a diétás betegek étkeztetésére csaknem 3 és háromnegyed millió forintot fordított az egészségügyi kormányzat. Nem érdektelen megemlíteni arról sem, hogy ugyanakkor a diétás ellátást nem igénylő betegek ellátására közel egymillió forintot fordítottak. Mindezek az adatok csak Szegedre, azon belül is egy szűkebb körre, csupán a szegedi klinikák területére vonatkoznak.

A múlt év júliusa óta tbc-s betegek étkeztetési költségeit úgy állapította meg kormányzatunk, hogy az átlag felüli, minden igényt kielégítő, bőséges ellátásban részesüljenek. Rövid hat hónap leforgása alatt az Orvostudományi Egyetem Etelmezési Osztálya több mint 100 ezer forintot fordított tbc-ben szenvedő dolgozóink étkeztetésére.

Az Orvostudományi Egyetem egyes munkahelyein idomolt a meghatározott munkakörben dolgozók részére

védőítal, védőétel kiszolgáltatása. 1984 üveg ásványvizet, 3720 liter tejet kaptak az elmúlt évben az erre jogosult dolgozók. A Betegélelmezési Osztály dolgozóinak szorgos munkáját dicséri a múlt évi befőzés sikere is. A betegélelmezési szempontokra figyelemmel ugyanis a Betegélelmezési Osztály nem a Konzervgyártól szerzi be a betegek étkeztetéséhez szükséges befőtteteket és savanyúságokat, hanem azokat házilag készíti. A saját kezelésben, illetve házilag végzett múlt évi befőzéseknél az elsőrendű minőség mellett az osztály dolgozói kereken 109 ezer forint megtakarítást értek el, ami még inkább mutatja a betegélelmezési dolgozók jó és eredményes munkáját.

Hatalmas, sokrétű munkát fejtenek ki az Orvostudományi Egyetem Betegélelmezési Osztályának dolgozói. Munkájukat csendben, szoré-nyen végzik. Tudják jól, hogy áldozatos munkájuk segíti beteg dolgozóitársaik gyógyulását, a közösség, a dolgozók minél jobb ellátását.

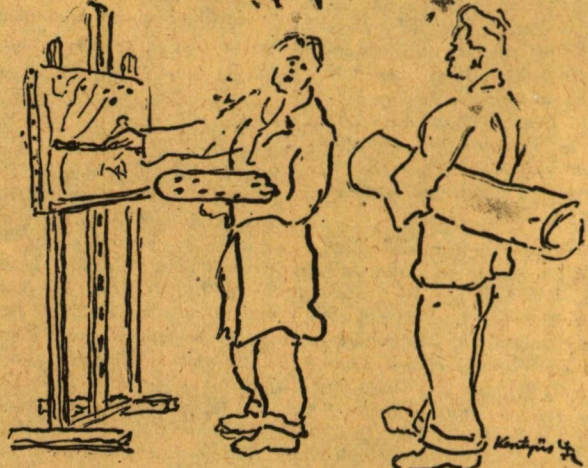
Baráti találkozó

Jól sikerült klubestet rendeztek április 14-én a Tudományegyetem III. éves matematikus hallgatói. Az este meghívták a cipőgyári fiatalokat is. A közös műsor igen nagy sikernek örvendett. A műsor utáni bál jó alkalom volt a két alapszervezet fiataljainak a megismerkedésére.

Másnap a meghívást a cipőgyáriak viszonozták. Az általuk rendezett teadélután szintén baráti hangulatú volt. Reméljük, hogy az ismeretség ezzel nem fog megszakadni. Ime egy példa, hogyan lehet jó kapcsolatot teremteni az üzemi és tanuló ifjúság között.

Cser László

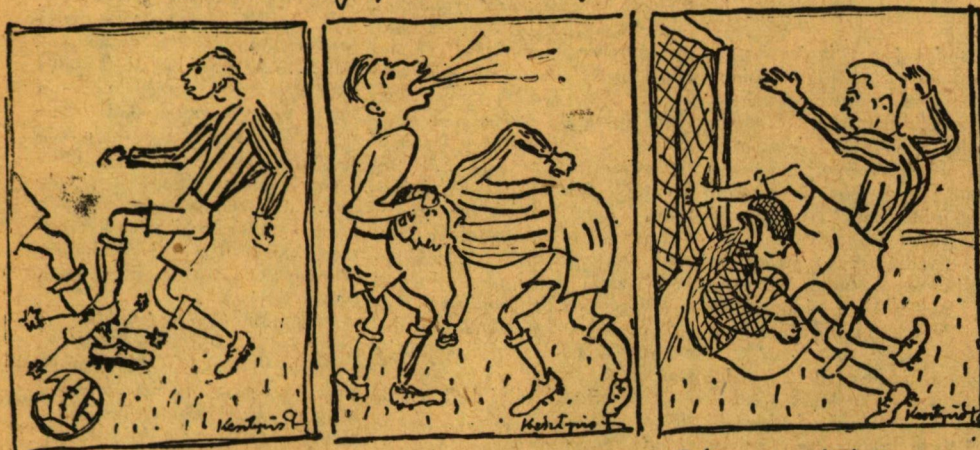
A műanyag festő.

Feri! plakátokat kellene festeni Barla hajos "szocialista" című darsójához... Fricikim! sajnos nem tudok festeni.

Szegedi Nyomda Vállalat
Raktár vezető: Vincze György

Edzenelek a jogi kar analógiáitai.

Gallag hullás.

Rhogy lehet.

A kapus kiser.